Dosarul nr. 2ac-897/2019 Prima instanță, jud. Manoli Grigore

D E C I Z I E

10 martie 2020 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

În componenţa sa:

Preşedintele completului, judecătorul Ion Secrieru

Judecătorii Viorica Mihaila şi Iurie Cotruță

Examinînd în procedura scrisă cererea de apel declarată de SRL„Transport Grup” împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru, emisă la 23 septembrie 2019, în cauza civilă nr.2c-1403/19, intentată la cererea cu valoare redusă depusă de SRL„Transport Grup” de chemare în judecată a SRL„Nobil Cosmetics” cu privire la încasarea datoriei, după expunerea esenței cauzei de către judecătorul - raportor Iurie Cotruţă, a

c o n s t a t a t :

La 13 aprilie 2018, „Transport Grup” S.R.L. a depus cererea cu valoare redusă împotriva „Nobil Cosmetics” S.R.L., privind încasarea datoriei în sumă de 3 732,28 lei, penalității contractuale în sumă de 15 000 lei și a taxei de stat în sumă de 561,97 lei.

În motivarea acțiunii, a indicat că la 28 noiembrie 2018, între „Transport Grup” S.R.L., în calitate de companie de expediție, și „Nobil Cosmetics” S.R.L., a fost încheiat contractul-comandă nr. E-101, privind prestarea serviciilor de transportare a mărfii pe ruta *****(marfă-cărbune).

Conform pct.11 a contractului-comandă a fost stabilită rata de transport în mărime de 1 200 USD, iar potrivit pct. 12-14, părțile au convenit că plata pentru serviciile prestate va fi efectuată în Lei (MDL), la cursul BNM, nu mai târziu de 1 zi după descărcarea camionului.

Menționează că autovehiculul cu numerele de înmatriculare ***** a fost încărcat la data de 03.12.2018 și a fost descărcat la depozitul destinatarului la data de 17.12.2018, fapt confirmat prin scrisoarea de trăsură CMR seria AT nr. 369588.

Astfel, până la 18.12.2018, „Nobil Cosmetics” S.R.L., urma să achite suma de 1 200 USD, însă la situația din data de 01.03.2019 a achitat parțial suma de 17 000 lei.

Susține că întârzierea de plată constituie 74 de zile, deoarece data de 18 decembrie 2018, ”Nobil Cosmetics” S.R.L., a recepționat factura fiscală seria AAE nr. 1817275 în sumă de 20.732,28 Lei.

Relevă că potrivit pct. 38 din contractul-comandă, părțile au convenit asupra faptului că în cazul în care nu va fi efectuată plata pentru serviciile de transportare în termenii stabiliți în contract, beneficiarului achită executorului o penalitate în

mărime de 5 % din costul ratei de transport pentru fiecare zi de întârziere. Achitarea pentru transport este considerată intrarea de facto a banilor pe contul companiei de expediție.

Indică că, la 21 ianuarie 2019, „Nobil Cosmetics” S.R.L., a fost informat prin expedierea somației nr. 06/01/19, la adresa electronică indicată în contract și la adresa poștală, despre datoria restantă în urma nerespectării condițiilor contractuale. Iar, la data de 06.02.2019, prin reclamația nr. 11/02/19, ce a fost expediată prin aceleași mijloace, pârâta a fost somată despre datoria neachitată, termenul de plată expirat și acordându-i un termen suplimentar de 2 zile pentru plată, precum și solicitându-i achitarea penalității. Astfel, termenul de plată a expirat la data de 08.02.2019, însă plata solicitată a fost percepută parțial, restanța la data de 01.03.2019 fiind de 3.732,28 Lei.

Consideră că „Transport Grup” S.R.L., a oferit timp suficient pentru achitarea datoriei și penalităților, a acordat posibilitatea de rezolvare a conflictului în modul oportun pârâtei ”Nobil Cosmetics” S.R.L., însă nu a dorit să închidă creanța formată.

Astfel, întemeindu-și acțiunea în baza art.166, 175,83 CPC, 512-514, 572, 585, 617, 618, 619, 666,1075 Cod civil, „Transport Grup” S.R.L. a solicitat încasarea din contul „Nobil Cosmetics” S.R.L., a datoriei contractuale formate în urma neachitării în termen a sumei de 3 732, 28 lei, a penalității contractuale pentru întârziere în sumă de 15 000 lei și a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat în valoare de 561,97 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emisă la 23 septembrie 2019 acțiunea a fost admisă parțial și încasat de la SRL „Nobil Cosmetics” în beneficiul lui SRL „Transport Grup” datoria în sumă de suma de 3 732,28 lei, suma de 671,81 lei cu titlu de penalitate calculată în mărime de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 180 de zile și taxa de stat în mărime de 270 lei, calculată din suma din pretențiilor admise. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.31-35).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 18 octombrie 2019, în termenul legal, SRL „Transport Grup” a declarat apel, însă fără a indica motivele de fapt şi de drept pe care își întemeiază apelul și fără a anexa dovada de achitare a taxei de stat (f.d.29).

Prin încheierea din 27 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel, oferind apelantului SRL „Transport Grup” un termen rezonabil de 15 zile din data recepționării prezentei încheieri, pentru a depune, prin intermediul biroului de audiență al Curții de Apel Chișinău, cererea de apel motivată și bonul de plată a taxei de stat în cuantum de 322 lei.

La 17 ianuarie 2020, SRL „Transport Grup” a depus cerere privind înlăturarea neajunsurilor, prezentând cererea de apel motivate și bonul de plata a taxei de stat.

În motivarea apelului a reiterat circumstanțele de fapt expuse în acțiune.

Suplimentar a criticat hotărârea primei instanțe în partea reducerii penalității pînă la 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere menționând că este nejustificată și nefondată pentru că normele de drept material și procedural au fost încălcate și aplicate eronat, astfel a lezat interesele legitime a creditorului.

Susține apelantul că pentru garantarea executării în modul corespunzător a obligațiilor pecuniare din partea clientului „Nobil Cosmetics” SRL, părțile prin comun acord au stabilit penalitatea procentuală în cazul încălcării termenului de achitare de către Client, şi anume în pct.38 al Contractului (E-101) este indicat faptul că, pentru neachitarea, în termen a ratei pentru transportare, specificat în Contract-comanda, Clientul achită Executorului o penalitate în valoare de 5% (cinci) procente din preţul contractului pentru fiecare zi de întârziere. Achitarea este considerată efectuată în momentul sosirii de fapt a banilor contul Executorului.

Menționează că din norma juridica prevăzută la art. 630 alin.(1) Cod civil, reiese faptul că instanța trebuie să se ţină cont de interesele patrimoniale şi de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului, dar nu a debitorului, care în mod intenționat nu execută şi evident tergiversează executarea obligației de achitare.

La fel indică, că penalitatea solicitată de S.R.L. „Transport Grup” în valoare de 15 000 lei, din start este una suficient redusă, în comparație cu penalitatea care ar putea fi solicitata (134 352,69 de lei - anexa nr.2) în baza pct. 38 al contractului E-101 pentru 116 zile de întârziere (din 18.12.2018 pînă la data de 13.04.19).

În susţinerea criteriilor menționate mai sus, atrage atenția instanţei asupra faptului că este o companie de expediţie, obiectul activităţii căreia este organizarea transportului de bunuri prin încheierea contractelor de transport şi îndeplinirea altor acte necesare în vederea efectuării transportării. Şi în urma neexecutării contractului de intimata, „Nobil Cosmetics” SRL , compania reclamantă a suportat cheltuieli mari faţa de alţii parteneri, care au participat la transportarea dată.

Totodată, remarcă apelantul faptul, că pînă la ziua de azi datoria în valoare de 3 732,28 lei nu a fost stinsă, ce încă odată confirmă caracterul intenționat al neexecutării contractului din partea „Nobil Cosmetics” SRL. Mai mult, consideră că aplicarea penalității în valoare de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere din start este în contradicție cu sensul stabilirii penalității în contract, fiindcă nu garantează executarea, dar creează un precedent negativ, care va provoca executarea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale atât de intimata „Nobil Cosmetics” SRL, cât de alți agenţi economici din Republica Moldova.

Întemeindu-și cererea de apel în baza art. 9, 624-630, 1075-1085, Cod Civil; art. 357, 358,360, 362, 364, 365 din CPC; Hotărârii plenului CSJ nr.9 din 24.12.2010, SRL „Transport Grup" a solicitat apelantul admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emisă la 23 septembrie 2019, încasarea din contul „Nobil Cosmetics" SRL a penalității în valoare de 15 000 lei și taxa de stat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reține că SRL „Transport Grup" a depus cerere cu valoare redusă împotriva „Nobil Cosmetics" SRL privind încasarea datoriei, care a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXI[1] al Codului de procedură civilă (art. 276[2] -276[4]).

În conformitate cu prevederile art. 276[3] alin. (1) și (2) CPC, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

Studiind materialele dosarului și înscrisurile administrate, analizând concluziile expuse în hotărârea supusă apelului în coroborare cu argumentele expuse în cererea de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău concluzionează apelul depus de SRL „Transport Grup" este neîntemeiat și urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 276[2] CPC, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

În acord cu prevederile art. 276[3] CPC, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică (…).

În conformitate cu prevederile art. 276[4] CPC, instanța soluționează cauza și adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare. Instanța de apel examinează cererea de apel în

procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător.

În conformitate cu prevederile art.373 alin. (1), (2),(3) şi (5) CPC, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul prevederilor legale nominalizate, Colegiul civil reține că sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art.373 alin.(1), (2) și (5) CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

În conformitate cu prevederile art. 385 alin.(1) lit. a) instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept, să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Înaintând prezenta acțiune împotriva „Nobil Cosmetics” S.R.L, în baza circumstanțelor expuse, „Transport Grup” S.R.L. a solicitat încasarea datoriei în sumă de 3 732,28 lei, penalității contractuale în sumă de 15 000 lei și a taxei de stat în sumă de 561,97 lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a concluzionat în privința temeinicei acțiunii, dispunând admiterea parțială și încasat de la SRL „Nobil Cosmetics” în beneficiul lui SRL „Transport Grup” datoria în sumă de suma de 3 732,28 lei, suma de 671,81 lei cu titlu de penalitate calculată în mărime de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 180 de zile și taxa de stat în mărime de 270 lei, calculată din suma din pretențiilor admise. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.31-35).

Analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, Colegiul consideră că, concluzia instanței de fond este corectă.

Totodată, având în vedere că SRL „Trasnport Grup” contestă hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emisă la 23 septembrie 2019, în partea respingerii pretenției privind încasarea penalității în sumă de 15 000, instanța de apel se va expune doar în această parte.

Conform art. 624 alin.(1) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019), clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Potrivit pct.38 al Contractului de comandă nr.E-101 din 28 noiembrie 2018 încheiat între SRL „Transport Grup” și SRL „Nobil Cosmetics” este indicat faptul că, pentru neachitarea, în termen a ratei pentru transportare, specificat în Contract-comanda, Clientul achită Executorului o penalitate în valoare de 5% (cinci) procente din prețul contractului pentru fiecare zi de întârziere. Achitarea este considerată efectuată în momentul sosirii de fapt a banilor contul Executorului.

Colegiul reține că SRL „Transport Grup” prin acțiunea înaintată a solicitat încasarea penalității în valoare de 15 000 lei.

Dispunând admiterea parțială a pretenției privind încasarea penalității de întârziere, prima instanță a apreciat că penalitatea contractuală în mărime de 15.000 lei, solicitată de a fi încasată în cererea de chemare în judecată este disproporţionat de mare față de suma datoriei rămasă neachitată în mărime de 3 732,28 lei, respectiv penalitatea contractuală se va reduce ținându-se cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege.

Astfel, Colegiul civil consideră corectă concluzia instanței de fond privind admiterea parțială a pretenției de încasare a penalității și încasarea din contul ”Nobil Cosmetics” S.R.L., a sumei de 671,81 lei, cu titlu de penalitate calculată în mărime de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 180 de zile.

În acest sens, instanța de apel consideră oportun de a reliefa prevederile art. 630 alin. (1) Cod civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019), care statuează expres că în cazuri excepționale, luându-se în considerare toate împrejurările, instanța de judecată poate dispune reducerea clauzei penale disproporționat de mari. La reducerea clauzei penale, trebuie să se ţină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului.

Prin această normă de drept material, legiuitorul a lăsat instanței de judecată prerogativa să micșoreze clauza penală, atunci cînd aceasta este disproporționat de mare în raport cu prejudiciile real suportate de către creditor.

Această pârghie este dictată de către legiuitor în scopul de a diminua sau exclude efectul negativ al clauzelor abuzive conținute în contracte, şi respectiv de a asigura exercitarea cu bună-credinţă a drepturilor şi obligațiilor civile.

La aprecierea disproporționalității clauzei penale, se determină în fiecare caz concret din aşa împrejurări, precum ar fi: durata neexecutării obligației, procentul

excesiv de înalt al clauzei penale (comparativ cu procentul practicat de obicei în alte contracte de același gen), depășirea substanțială a posibilelor prejudicii rezultate din neexecutarea obligațiilor.

O importanță deosebită, în acest sens, o are determinarea cât mai concretă a întinderii prejudiciilor suportate de către creditor, deoarece în dependență de aceasta, instanța de judecată va stabili proporționalitatea dintre clauza penală și prejudicii. În această privință, urmând a se lua în considerație nu numai prejudiciul efectiv cauzat creditorului, ci și venitul ratat.

La art. 630 Cod civil, legiuitorul nu stabilește limita minimă până la care poate fi micșorată clauza penală, însă reieșind din sensul acestui articol se poate de conchis că clauza penală poate fi micșorată până când ea va înceta să fie „disproporționat de mare".

În contextul celor enunțate, având în vedere prevederile legale coroborate cu materialele cauzei, suma datoriei rămasă neachitată în baza contractului încheiat între părți, totodată, având în vedere că, suma penalității calculate conform clauzelor contractuale este disproporționat de mare, Colegiul civil conchide că, justificat instanța ierarhic inferioară a micșorat în temeiul art. 630 Cod civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019) suma penalități calculate de la 15 000 lei până la 671,81 lei, penalitate calculată în mărime de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 180 de zile, considerând-o proporțională sumei datoriei calculate.

În conformitate cu art.94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Astfel, pornind de la prevederile normelor procedurale menționate mai sus, și luând în considerație că pretențiile reclamantului au fost admise parțial, Colegiul reține că prima instanță întemeiat a dispus încasarea din contul „Nobil Cosmetics" S.R.L. în beneficiul „Transport Grup" S.R.L. a sumei de 270 lei, cu titlu de taxă de stat, calculate din suma pretențiilor admise din acțiune.

În ansamblu, ținând cont de natura litigiului și de marja de apreciere a instanței de judecată, Colegiul civil conchide că a examinat principalele întrebări juridice puse în prezenta cerere.

Alte argumentele invocate de apelant, în susținerea poziției nu pot fi reținute de către instanța de apel, deoarece se combat cu cele invocate supra şi se axează asupra circumstanțelor care au fost constatate și elucidate pe deplin de instanța de fond, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, iar criticele formulate în apel sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge apelul şi de a menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru, emisă la 23 septembrie 2019, în cauza civilă nr.2c-1403/19.

În baza celor expuse, în conformitate cu art.385,389-390 din CPC, Colegiul civil,

d e c i d e:

Se respinge cererea de apel declarată de SRL„Transport Grup”.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru, emisă la 23 septembrie 2019, în cauza civilă nr.2c-1403/19, intentată la cererea cu valoare redusă depusă de SRL„Transport Grup” de chemare în judecată a SRL„Nobil Cosmetics” cu privire la încasarea datoriei.

Decizia nu se supun recursului, fiind definitivă şi irevocabilă de la pronunțare.

Preşedintele completului, judecătorul Ion Secrieru

Judecătorii Viorica Mihaila

Iurie Cotruță